

ADMINISTRATIVE APPROACHES FOR ENHANCING QUALITY SCHOOLS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

Bangon KANCHAN¹, Tippawan MOONLASART¹ and Kanyanan SIRIKUBTHARANON^{1*}

¹ Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand;

thongsooksaraban@gmail.com (Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 3 November 2025

Revised: 17 November 2025

Published: 2 December 2025

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study the current conditions; The desirable conditions and necessary needs of the administration to upgrade to a quality school affiliated to the Nakhon Pathom Primary Education Area Office. The sample was 98 administrators by random stratification, 3 informants were qualified and selected specifically, 2) Create a management model to upgrade to a quality school affiliated to the Nakhon Pathom Primary Education Area Office. The group of informants in the discussion group was qualified and the group of informants in the assessment of suitability as administrators. The tools used were the Current Condition questionnaire with a confidence value of 0.87 and the Desirable Condition questionnaire with a confidence value of 0.90. Group discussion issues, suitability questionnaires. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, and essential demand values. The results showed that 1) the overall current condition was moderate. 2) The management model to upgrade to a quality school affiliated to the Nakhon Pathom Primary Education Area Office consists of 5 aspects: principles and objectives, methods of implementation, mechanisms, evaluation guidelines, and success conditions.

Keywords: Model, Management, A Quality School

CITATION INFORMATION: Kanchan, B., Moonlasart, T., & Sirikubtharanon, K. (2025). Administrative Approaches for Enhancing Quality Schools in Educational Institutions under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(12), 26

แนวทางการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

บังอร แก่นจันทร์¹, ทิพย์วรรณ มูลศาสตร์¹ และ กัญญนันท์ สิริคุปต์ธรานนท์^{1*}

1 คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข; thongsooksaraban@gmail.com (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 98 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เลือกแบบเจาะจง 2) สร้างรูปแบบการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมเป็นผู้บริหารเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 แบบสัมภาษณ์ ประเด็นการสนทนากลุ่ม แบบสอบถามความเหมาะสม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 คุณภาพผู้เรียน 2) รูปแบบการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านหลักการและวัตถุประสงค์ ด้านวิธีดำเนินการ ด้านกลไก ด้านแนวทางการประเมิน และ ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหาร, โรงเรียนคุณภาพ

ข้อมูลการอ้างอิง: บังอร แก่นจันทร์, ทิพย์วรรณ มูลศาสตร์ และ กัญญนันท์ สิริคุปต์ธรานนท์. (2568). แนวทางการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม.

Procedia of Multidisciplinary Research, 3(12), 26

บทนำ

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาของประเทศ คือ คุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นความมุ่งหวังที่จะให้สถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการเป็นแหล่งให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง อีกทั้งการศึกษาที่ได้รับต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ช่วยขจัดปัญหาวิกฤตทางการศึกษาต่างๆ ได้ ดังนั้นจึงเป็นความมุ่งมั่นขององค์กรทางการศึกษาทุกภาคส่วนที่จะทำให้คุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นในทุกระดับ โดยพยายามทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ และสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ว่าการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ และเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานผู้เรียนจะต้องมีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

องค์กรทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน คือ โรงเรียน ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาโดยมีเจตนารมณ์ที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนานคนในศตวรรษที่ 21 ให้มีทักษะการเรียนรู้ การอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดแก้ปัญหา ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานและมีความรอบรู้ พัฒนาคคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย มีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคมเป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนานคนให้ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การจัดกิจกรรมกระบวนการ เรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน มีแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (สุธรรม ธรรมทัศน์ และ บัณฑิตย ศรีพุทธางกูร, 2568)

การปฏิรูปการศึกษาของไทยยังไม่สามารถพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพได้นั้น มีสาเหตุสำคัญสรุปได้ดังนี้ 1) โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์ 2) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลต่อการบริหารจัดการ 3) ระบบการศึกษาไม่เอื้อต่อการสร้างความรับผิดชอบ 4) แนวคิดวัฒนธรรมที่มีต่อระบบการศึกษาของคนไทยที่มุ่งเน้นการทดสอบแบบท่องจำ 5) หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 6) ระบบการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ยังไม่มีการประเมินสมรรถนะตามวิชาชีพที่แท้จริง (มนต์ภัส มโนการณ, 2561) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัล ไทยแลนด์ 4.0 ในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญ คือ บทบาทผู้นำ โครงสร้างองค์กร การเตรียมคนรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัล ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในกระบวนการทำงาน การเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับตัว ความมุ่งมั่นและวัฒนธรรมองค์กร (โกศล จิตวิรัตน์, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม มีวิสัยทัศน์คือ “องค์กรแห่งการสร้างคนดี มีคุณภาพการเรียนรู้ นำสู่ชีวิตที่เป็นสุข” มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน รวมถึงยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา สภาพปัญหาการ

พัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม พบว่า มีการปรับโครงสร้างโดยลดอัตราค่าจ้าง ทำให้บุคลากรไม่เพียงพอ โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนมาก ทำให้ขาดแคลนครูและเป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพการศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) บางรายวิชายังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ผู้เรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์คิดไตร่ตรอง และขาดวิจาร์ณญาณ และโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้งบประมาณที่ได้รับไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม, 2567)

จากสภาพปัญหาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย แนวทางการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ ในสถานศึกษาภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตลอดจนขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและนโยบายหน่วยงานต้นสังกัดเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ดำเนินต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทางการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม
- 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ทางการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) มีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ประชากร ได้แก่ บุคลากรจากโรงเรียนจำนวน 97 โรงเรียน และกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 582 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ การทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) โดยรวมมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไปทุกด้าน ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (กัลยา วานิชย์บัญชา และ จิตา วานิชย์บัญชา, 2558: 159) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ที่เป็นนักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา และผู้อำนวยการ ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพและมีผลงานเชิงประจักษ์ด้านการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.53-0.87 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.56-0.90 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) และ 2) แบบสัมภาษณ์ มีความตรงเชิงโครงสร้างตามองค์ประกอบของรูปแบบ (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสรุปประเด็นและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ผู้วิจัยยกร่างเองจากข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบยืนยันการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ด้วยการสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการ กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษา กลุ่มที่ 3 ผู้อำนวยการ ที่มีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา หรือการบริหารสถานศึกษา หรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ประเด็นการสนทนากลุ่ม มีองค์ประกอบตามโครงสร้างของรูปแบบ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00 และ 2) แบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงเชิงโครงสร้าง (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพโดยรวม

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	(I-D) D	
1) คุณภาพผู้เรียน	3.31	0.51	ปานกลาง	4.57	0.50	มากที่สุด	0.379	1
2) คุณภาพการบริหารจัดการ	3.40	0.50	ปานกลาง	4.56	0.51	มากที่สุด	0.339	2
3) คุณภาพการจัดการเรียนรู้	3.44	0.49	ปานกลาง	4.51	0.52	มากที่สุด	0.309	3
รวม	3.38	0.50	ปานกลาง	4.55	0.51	มากที่สุด	0.342	

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.50) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.51) ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คุณภาพผู้เรียน (PNI modified = 0.379) ลำดับที่ 2 คุณภาพการบริหารจัดการ (PNI modified = 0.339) และลำดับที่ 3 คุณภาพการจัดการเรียนรู้ (PNI modified = 0.309) ตามลำดับ

2) ผลการสร้างการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ

รายการ	ความเหมาะสม		ระดับ	ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.		
1) หลักการและวัตถุประสงค์	4.49	0.53	มาก	เหมาะสม
2) วิธีดำเนินการ	4.46	0.54	มาก	เหมาะสม
3) กลไก	4.47	0.54	มาก	เหมาะสม
4) แนวทางการประเมิน	4.51	0.51	มากที่สุด	เหมาะสม
5)เงื่อนไขความสำเร็จ	4.52	0.49	มากที่สุด	เหมาะสม
รวม	4.49	0.52	มาก	เหมาะสม

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.52) พิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.49) ด้าน แนวทางการประเมิน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51) และระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักการและวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) ด้านกลไก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.54) และด้านวิธีดำเนินการ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม อภิปรายผล ได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

อภิปรายผล ได้ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะนำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน คือ ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จากค่าเฉลี่ยของการดำเนินการยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ มนต์ภัสสมโนการณ (2561) ได้นำเสนอว่า การปฏิรูปการศึกษาของไทยไม่สามารถไปถึงคุณภาพได้ มีสาเหตุสำคัญสรุปได้ดังนี้ 1) โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาเป็นแบบรวมศูนย์ 2) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลต่อการบริหารจัดการ 3) ระบบการศึกษาไม่เอื้อต่อการสร้างความรับผิดชอบ 4) แนวคิดวัฒนธรรมที่มีต่อระบบการศึกษา ของคนไทยที่มุ่งเน้นการทดสอบแบบท่องจำ 5) หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 6) ระบบการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ยังไม่มีการประเมินสมรรถนะตามวิชาชีพที่แท้จริง สอดคล้องกับ สายฟ้า หาสีสุข (2565) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจเข้าถึงพัฒนาของโรงเรียนบ้านเมือง พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจเข้าถึงพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพมากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีสภาพการคาดการณ์หรือมีความมุ่งหวังในการพัฒนาการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาแบบองค์รวมในทุกด้าน ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลัก ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ และด้านคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ได้นำเสนอว่า คุณภาพการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาของประเทศที่มุ่งหวังให้สถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการเป็นแหล่งให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง อีกทั้ง การศึกษาที่ได้รับต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ช่วยขจัดปัญหาวิกฤตทางการศึกษาต่างๆ ได้ ดังนั้น จึงเป็นความมุ่งมั่นขององค์กรทางการศึกษาทุกภาคส่วนที่จะทำให้คุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นในทุกระดับ โดยพยายามทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ และสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับ ทวี ฒ หนองคาย (โชติวโร) (2566) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรคุณภาพ ของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3) ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ลำดับที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์แล้ววิเคราะห์ลำดับนี้ความต้องการจำเป็น พบว่า คุณภาพผู้เรียน มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังที่ อัจฉรา นิยมภา (2561) ได้นำเสนอว่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การจัดกิจกรรมกระบวนการ เรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ทวี ฒ หนองคาย (โชติวโร) (2566) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรคุณภาพ ของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ครูมืออาชีพ การจัดการเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนสมรรถนะสูงและผู้เรียนคุณภาพ ตามลำดับ

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ด้านที่ 2 วิธีดำเนินการ ด้านที่ 3 กลไก ด้านที่ 4 แนวทางการประเมิน และด้านที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสมระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น นำมาสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาและผู้อำนวยการมีประสบการณ์และมีผลงานจากการบริหารจัดการระดับชาติ เพื่อเป็นแบบอย่างในด้านการบริหาร นำข้อเสนอแนะที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์มายกร่างตามโครงสร้างของรูปแบบผ่านการตรวจสอบยืนยันโดยการสนทนากลุ่ม และประเมินความเหมาะสมโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือส่วนได้ส่วนเสียจากการบริหารสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ให้ได้รูปแบบที่มีถูกต้องตามหลักวิชาการสามารถนำไปเป็นนวัตกรรมในการบริหารให้เกิดคุณภาพ จากการดำเนินการวิจัยมีการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกส่วน ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้นำเสนอว่า การบริหารสู่โรงเรียนคุณภาพสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ว่าการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

และเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เรียนจะต้องมีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต สอดคล้องกับทงศกัฒ์ โพธิ์เกตุ ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบ้านดอนแยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบฯ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ 4) กระบวนการบริหาร 7 ขั้นตอน 5) ผลผลิต และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบฯโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และ Shannon and Bylsma (2007) ได้วิจัยลักษณะของสถานศึกษาที่มีสมรรถนะสูง (High-performing School) พบว่า มีลักษณะดังนี้ 1) เป้าหมายร่วมที่ชัดเจน (A clear & share focus) 2) มีมาตรฐาน และ ความคาดหวังต่อนักเรียนทุกคนสูง (High standard & expectation for all students) 3) มีความเป็นผู้นำโรงเรียนที่มีประสิทธิผล (Effective school leadership) 4) มีความร่วมมือและการสื่อสารในระดับสูง (High levels of collaboration & communication) 5) มีหลักสูตร งานวิชาการ และ การประเมินผล ที่สอดคล้องกับมาตรฐานรัฐ (Curriculum, instruction & assessment aligned with state standard) 6) มีการนิเทศติดตามการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (Frequent monitoring of learning & teaching) 7) มุ่งเน้นพัฒนาความเป็นมืออาชีพ (Focus professional development) 8) จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (A supportive learning environment) 9) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนอยู่ในระดับสูง (High levels of family & community involvement) อีกทั้งสอดคล้องกับ Yusuf (2019) ได้วิจัยการจัดการการศึกษาในยุคดิจิทัลและโซเซียลมีเดีย จุดมุ่งหมายของการศึกษาคือเพื่อแนะนำข้อมูลเชิงลึกอันมีค่าเกี่ยวกับขั้นตอน การประยุกต์ใช้และการใช้ระบบดิจิทัลของกระบวนการจัดการการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีในการศึกษาสมัยใหม่ได้รับการยอมรับ สำหรับเทคโนโลยีโซเซียลมีเดีย เทคโนโลยีเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถช่วยนักเรียนเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ความพร้อมใช้งานและการเข้าถึงสื่อ ที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา จากการสำรวจการใช้โซเซียลมีเดียในการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน พบว่า โซเซียลมีเดียเป็นเครื่องมือที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาทั้งในระดับบริหารและในการเรียนการสอน แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงศักยภาพของโซเซียลมีเดียที่จะนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือในการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทางการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ พบว่า คุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่าการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ในส่วนของคุณภาพผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำคัญที่จะบ่งบอกถึงคุณภาพของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดนโยบายการบริหารสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ อย่างเป็นรูปธรรมมีการเสริมสร้างและกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดคุณภาพที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับปฏิบัติ

- 1) ผู้อำนวยการควรปฏิบัติตามนโยบายการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ มีการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา และเสริมสร้าง สนับสนุน นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่องโดยทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ อย่างเต็มกำลังความสามารถ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อยกระดับสู่โรงเรียนคุณภาพ พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปในเชิงลึกด้านดังกล่าวให้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น ในลักษณะการวิจัยและพัฒนา เช่น ควรวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล หรือควรวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- โกศล จิตวิรัตน์. (2562). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลไทยแลนด์ 4.0 ในศตวรรษที่ 21. *Humanities, Social Sciences, and Arts*, 12(6), 1796-1816.
- ทองศักดิ์ โพธิ์เกตุ. (2564). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบ้านดอนแยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(1), 34-51.
- ทวี ฅ หนองคาย (โชติวโร). (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นองค์กรคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: พรินทวนกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *รายงานการวิจัยการวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนภายหลังการประเมินภายนอกรอบแรก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อัจฉรา นิยมภา. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ ตักยภาพผู้บริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: วิสตา อินเตอร์ ปริ้นท์.
- Shannon, G. S., & Bylsma, P. (2007). *The Nine Characteristics of High-Performing Schools: A Research-based Resource for Schools and Districts to Assist with Improving Student Learning*. 2nd ed. Olympia, WA: OSPI.
- Yusuf, M. (2019). The Effect of Training, Career Development to Competencies and Employee Performance. *Journal of Humanities and Social Science*, 4(9), 69-79.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).